

ДЕМОНИЗЪМ И ФОРМА

Димитър Зашев

Демонизмът е противоположното на дадена в хармоничен ключ форма.

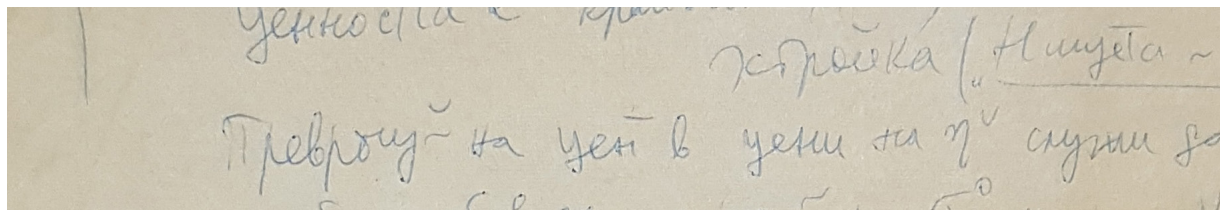
Хармоничният ключ се дава в баланса на разграничението: вътрешно – външно. Във формата на израза хармоничният човек запазва баланса между вътрешна същност и присъствие. Неговата енергия се довежда до изказ, който е спонтанен и категорично насочен.

Вътрешният демонизъм отрича спонтанността. Вътрешната лишеност превръща присъствието в безсъдържателност и в неспособност за пряк и конкретен израз, който да бъде нагледно-пластично проявен и представен.

Вътрешната демоничност превръща своя носител в своего рода шифър. Универсалността на демоничното се дава във вид на проблем, на задача за разчитане, която винаги е енигматична и в същото време негативно отричаща определено животрепящо, хармонично значение и присъствие. Шифърът и енигматичността правят жизнената проблематика да бъде изместена, отложена и свързана с усилия, които отвеждат към безкрайност.

Начинът, по който рефлексията се блокира от мисленето, оставащо при себе си в авторефлексивността, се подкрепя отвътре от демоничното. Бездната на трансцендентното зейва в недостижимо отсъствие. Демонизмът свежда образа до статуса на маска.

Тази маска на маската е образ на маската и така е формата на отведената в лоша безкрайност конституция на образното демонично присъствие.

Демонизмът присъства в контекста, в който владеещото ни се скрива в образ, лишен от субстанциалност и призив. Влизането във връзки и включването в общност се дава под формата на непрекъсната мимикрия.

Лишен от ангажимент и от участ, всеки облик на конформност и на пригоденост носи белезите на демоничното – винаги обещаващо много повече от онова, което наистина действително може да изпълни.

Нормалното разбиране при всяко религиозно отношение е посочването на демоничното като това, което скрива присъствието на сакралното, което е всеобхватно и всеприсъстващо,

Демонично разбираната природа е дадена непрекъснато в нейното тук и сега. Тя издава себе си с това, че престава да бъде алегореза на събитие, което предстои.

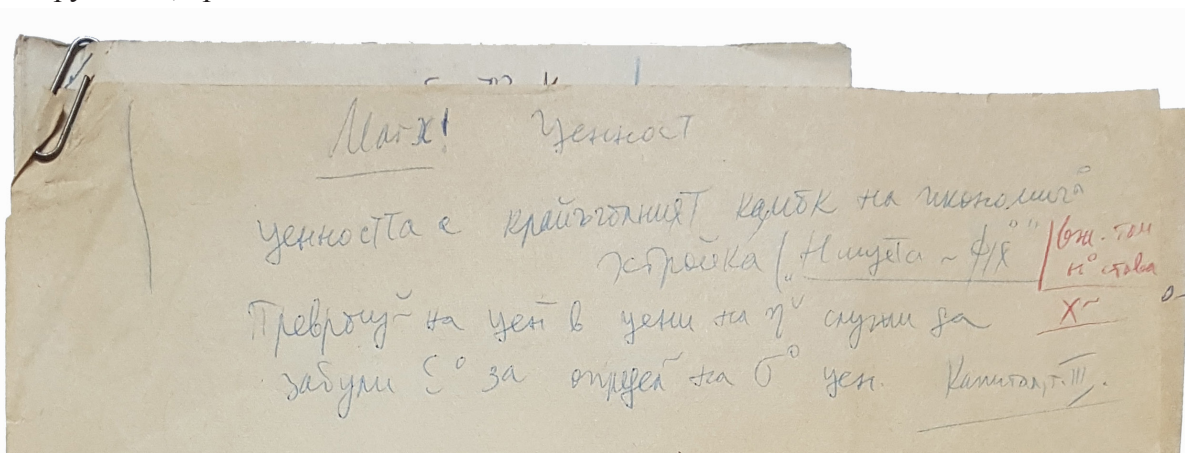
Ако ежедневието е изпълнен с общо споделено очакване, то и фолклорните представи носят истина с това, че дават израз на отчаянието на актуалната непредставимост на туй, което стои като възможност сега, така както е стояло като възможност преди. Обърнатостта към примитивизма е носталгия по едно минало, което ясно осъзнава своята неизразимост в разгърнатата си конкретика тук и сега.

Носталгията по примитива е носталгия по едно минало, което в своята възможност е оставало именно в плана на възможността и е носело потенциала на възможната и на изискващата субективна активност актуализация. Актуалното, това е съзнанието за субективна ангажираност без дълженстване, за адекватност, дадена в хармоничен ключ като предустановена хармония между философско-исторически значими конституенти.

Историята, за която говорим и която представяме, носи следите на демонизма на приложената сила.

Истинският исторически жест е жестът към едно минало, което никога повече няма да може да бъде актуално. Ангажиментът на историческото съзнание е ангажиментът спрямо една възможност, в един хоризонт, където преходът от потенциално към актуално взривява цялата жизнена форма.

Запаметяването предполага забравата и не може да живее без нея. Това взривява естетиката на израза. Творбата възниква едва с откъсването ѝ от субекта. Авантюрата на инобитието ѝ е началото на самото битие. Мегафиксаторите работят по собствен режим, нямащ нищо общо с „творчески“ интенции. Възприетият автор е вече мъртъв. Той е дарител по чужда воля. Дарът изисква отсъствие на даряващия. Илюзията да се „съобщим“ е най-противопоказаната за вникване в едно творение на изкуството, а и за възникването му. Отдаване на дан, живот като иноживот, салто-мортале на участието в другостта, край на психологията.¹

¹ Настоящият текст възникна в разговор със ст. н. с. Стефан Попски и любезно беше записан от него, за което му благодаря.

